

Ministerie van Justitie

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Postadres: Postbus 16502, 2500 BM DEN HAAG
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Afdeling DPV/AM
Postbus 20061
2500 EB 's-Gravenhage

Bezoekadres:
Bordewijklaan 62
2591 XR DEN HAAG
Error! Unknown document property name.4290
Fax **Error! Unknown document property name.**

Unit	Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling (GC KAO)
Concipiënt	Bureau Land en Taal
Datum	18 maart 2008
Ons Kenmerk	INDUIT08 – 619 GC KAO
Bijlagen	geen
Onderwerp	Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht DRC

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken hieromtrent tussen het ministerie van Justitie en het ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de staatssecretaris van Justitie en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in de Democratische Republiek Congo (DRC).

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over de DRC.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

1. Landeninformatie

Ik verzoek u de alhier genoemde onderwerpen zoveel mogelijk beknopt te vermelden en indien mogelijk te verwijzen naar een eerder algemeen ambtsbericht indien deze reeds aldaar aan de orde zijn geweest. Ik verzoek u relevante ontwikkelingen m.b.t. staatsinrichting wel te vermelden.

2. Politieke ontwikkelingen

Ik verzoek u aandacht te besteden aan relevante politieke ontwikkelingen sinds het laatste door u uitgebrachte ambtsbericht wat betreft alle onderwerpen die in dat ambtsbericht aan de orde zijn gekomen. Ik verzoek u daarbij met name in te gaan op:

2.1. Wat is de huidige positie van president Kabila?

- 2.2. Wat is de huidige situatie met betrekking tot Jean-Pierre Bemba? Bevindt hij zich nog in het buitenland? Zo ja, is er enig zicht op wanneer hij terug naar de DRC zal keren? Heeft hij nog politieke bevoegdheden in Kinshasa? Indien hij reeds is teruggekeerd naar de DRC, onder welke voorwaarden is hij teruggekomen?
- 2.3. Wat is de relatie met de buurlanden en in het bijzonder met Rwanda en Uganda? Hebben zich nog grensincidenten voorgedaan in de verslagperiode?

3. Veiligheidssituatie

U wordt verzocht een update te geven van de huidige militaire- en veiligheidssituatie in de DRC en daarbij zoveel mogelijk per gebied aan te geven hoe de situatie zich in de verslagperiode heeft ontwikkeld. Hetzelfde geldt voor de belangrijkste steden van de DRC. Het is hierbij van belang om weer te geven in hoeverre er in de verschillende provincies/deelgebieden/regio's sprake is van daadwerkelijke en effectieve controle door de regering. Ik verzoek u bij de beschrijving aan te geven op welke schaal er gevechten plaatsvinden en welke gevolgen deze hebben voor de burgerbevolking. Ik verzoek u daarbij met name in te gaan op:

- 3.1. In welke gebieden / steden heb de autoriteiten feitelijk de macht? Kunt u de grotere steden benoemen waar, volgens het ambtsbericht van december 2007, de autoriteiten de macht hebben? Is bekend of, en hoeveel Tutsi's (alle Tutsi-groepen) in deze steden woonachtig zijn? Wat is hun positie in deze steden?

Bas-Congo

- 3.2. Kunt u een beschrijving geven van het geweld dat heeft plaatsgevonden in de provincie Bas-Congo in de maanden januari en februari 2008?
- 3.3. Hebben deze gewelddadigheden een relatie met de gewelddadigheden die plaatsvonden in dezelfde provincie in januari en februari 2007? Zijn er reeds mensen vervolgd voor de gewelddadigheden van begin 2007?
- 3.4. Heeft dit gevolgen gehad voor de positie van de leden van de Bundu dia Kongo?

Bundu dia Kongo (BdK):

- 3.5. In hoeverre is de BdK een gewapende groepering?
- 3.6. Kunt u een beschrijving geven van de organisatiestructuur van de BdK?
- 3.7. Hoeveel aanhangers/leden heeft de BdK? Is het een groepering die zich alleen in de provincie Bas-Congo bevindt of heeft het ook aanhangers/leden elders in het land?
- 3.8. Voert deze groepering gewapende acties uit? Zo ja, kunt u deze acties beschrijven, inclusief de aantallen burger- en militaire slachtoffers? Met welke regelmaat worden deze acties uitgevoerd?

Ituri

- 3.9. In het ambtsbericht van december 2007 wordt gesproken van een verbeterde veiligheidssituatie in Ituri. Waaruit bestond deze verbetering?
- 3.10. Kunt u een beschrijving geven van de oploeiende gevechten tussen de FRPI en het regeringsleger in januari 2008? Hoe is de huidige situatie in dit gebied? Welke gevolgen heeft dit (gehad) voor de veiligheidssituatie van Ituri?
- 3.11. Wat is de stand van zaken in het Hema / Lendu conflict?

Kivu's

- 3.12. Wat zijn de ontwikkelingen na het tekenen van het *Acte d'Engagement* in Goma van 23 januari 2008? Wat houdt het akkoord in? Welke partijen hebben het ondertekend? Houden alle partijen zich aan de wapenstilstand?
 - 3.12.1. Hoe wordt er uitvoering gegeven aan de instelling van een VN-bufferzone?
 - 3.12.2. Wat zijn de consequenties van het feit dat de FDLR geen partij is bij het akkoord?
 - 3.12.3. Welke gevolgen heeft het akkoord voor de Tutsi bevolking woonachtig in de regio?
- 3.13. Zijn ontheemden thans in staat om terug te keren naar de regio? Zo niet, wat zijn de vooruitzichten?
- 3.14. Is de veiligheidssituatie in Noord en Zuid-Kivu hetzelfde? Zo niet, kunt u dan aangeven wat de verschillen zijn?

Congrès National pour le Défense du Peuple (CNDP) / Nkunda:

- 3.15. Kunt u t.a.v. de CNDP aangeven wat de opbouw is (van de militaire tak) van deze organisatie? Ik vraag u daarbij aandacht te schenken aan de bevoegdheden van de diverse organen c.q. leidinggevenden.
- 3.16. Kent deze organisatie een rangenstelsel? Zo ja, kunt u dat beschrijven.
- 3.17. Kunt u aangeven wat de militaire sterkte van voornoemde groepering is en wat de bewapening is van de CNDP?
- 3.18. Heeft de CNDP de controle over een deel van het land? Zo nee: heeft de CNDP bases buiten het land, van waaruit acties in de DRC worden ondernomen?
- 3.19. Kunt u aangeven welk doel de CNDP na streeft?
- 3.20. Voert deze organisatie gewapende acties uit? Kunt u deze acties beschrijven, inclusief de aantallen burgerslachtoffers en militaire slachtoffers? Met welke regelmaat worden deze acties uitgevoerd?
- 3.21. Worden de acties gecoördineerd door de (militaire) leiding van de CNDP?
- 3.22. Indien er sprake is van gevechtsacties, kunt u dan aangeven of een andere staat betrokken is bij de gevechtsacties?
- 3.23. Beheert de CNDP detentiecentra? Is bekend of het Rode Kruis heeft verzocht om een bezoek aan deze detentiecentra te brengen? Zo ja, worden deze bezocht door medewerkers van het Rode Kruis?

Coalition des Résistants Patriotes Congolais / PARECO

- 3.24. Is dit misschien dezelfde groepering als de *Patriotes Résistants Congolais* (PARECO), een coalitie die in maart 2007 is opgericht en die zou bestaan uit meerdere gewapende milities actief in Nord Kivu? De PARECO is namelijk een van de ondertekenaars van het akkoord van Goma.
- 3.25. Kunt u t.a.v. de coalitie aangeven wat de opbouw is (van de militaire tak) van deze organisatie? Ik vraag u daarbij aandacht te schenken aan de bevoegdheden van de diverse organen c.q. leidinggevenden.
- 3.26. Kent deze organisatie een rangenstelsel? Zo ja, kunt u dat beschrijven.
- 3.27. Kunt u aangeven wat de militaire sterkte van voornoemde groepering is en wat de bewapening is van de coalitie?
- 3.28. Heeft de coalitie de controle over een deel van het land? Zo nee: heeft de coalitie bases buiten het land, van waaruit acties in de DRC worden ondernomen?
- 3.29. Kunt u aangeven welk doel de coalitie na streeft?
- 3.30. Voert deze organisatie gewapende acties uit? Kunt u deze acties beschrijven, inclusief de aantallen burgerslachtoffers en militaire slachtoffers? Met welke regelmaat worden deze acties uitgevoerd?
- 3.31. Worden de acties gecoördineerd door de (militaire) leiding van de coalitie?
- 3.32. Indien er sprake is van gevechtsacties, kunt u dan aangeven of een andere staat betrokken is bij de gevechtsacties?
- 3.33. Beheert de coalitie detentiecentra? Is bekend of het Rode Kruis heeft verzocht om een bezoek aan deze detentiecentra te brengen? Zo ja, worden deze bezocht door medewerkers van het Rode Kruis?

Maï Maï

- 3.34. Kunt u t.a.v. de Maï Maï aangeven wat de opbouw is (van de militaire tak) van deze organisatie? Ik vraag u daarbij aandacht te schenken aan de bevoegdheden van de diverse organen c.q. leidinggevenden.
- 3.35. Kent de Maï Maï een rangenstelsel? Zo ja, kunt u dat beschrijven.
- 3.36. Kunt u aangeven wat de militaire sterkte van de Maï Maï is en wat de bewapening is van de Maï Maï?
- 3.37. Heeft de Maï Maï de controle over een deel van het land? Zo nee: heeft de Maï Maï bases buiten het land, van waaruit acties in de DRC worden ondernomen?
- 3.38. Kunt u aangeven welk doel de Maï Maï na streeft?
- 3.39. Voert de Maï Maï gewapende acties uit? Kunt u deze acties beschrijven, inclusief de aantallen burgerslachtoffers en militaire slachtoffers? Met welke regelmaat worden deze acties uitgevoerd?
- 3.40. Worden de acties gecoördineerd door de (militaire) leiding van de Maï Maï?
- 3.41. Indien er sprake is van gevechtsacties, kunt u dan aangeven of een andere staat betrokken is bij de gevechtsacties?

- 3.42. Beheert de Maï Maï detentiecentra? Is bekend of het Rode Kruis heeft verzocht om een bezoek aan deze detentiecentra te brengen? Zo ja, worden deze bezocht door medewerkers van het Rode Kruis?

DDRRR

- 3.43. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot het DDRRR programma?
- 3.44. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot de terugkeer van buitenlandse rebelligroeperingen naar hun eigen land? Zijn deze groeperingen thans (gedeeltelijk) teruggekeerd naar Rwanda, dan wel Uganda, dan wel Burundi? Zo niet, waarom niet?
- 3.45. Zijn er in de DRC gevolgen merkbaar van het akkoord tussen de LRA en de Ugandese regering? Zo ja, welke?
- 3.45.1. Hoe zijn de verhoudingen tussen het regeringsleger en de LRA?

DDR

- 3.46. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot het DDR programma?

FARDC

- 3.47. Wat zijn de ontwikkelingen m.b.t. Congolese leger?
- 3.48. Hoe treedt het regeringsleger in zijn algemeenheid op? En in het bijzonder in het oosten van het land? Maakt het zich schuldig aan mensenrechtenschendingen? Zijn bepaalde bevolkings- of sociale groepen hier meer het slachtoffer van dan andere?
- 3.49. Wat is het veiligheidsrisico voor de lokale bevolking van de aanwezigheid van de FARDC?
- 3.50. Vindt het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael het regeringsleger nog steeds een veiligheidsrisico? Waarom hebben zij dit idee?

MONUC

- 3.51. Tot wanneer is het mandaat van de MONUC, verlengd?
- 3.52. Wat zijn de vooruitzichten ten aanzien van de aanwezigheid van de MONUC?
- 3.53. In welke gebieden is het MONUC actief?
- 3.54. Hebben zich gedurende de verslagperiode nog incidenten voorgedaan waar de MONUC bij was betrokken? Zo ja, kunt u deze incidenten kort beschrijven?

4. Mensenrechten

4.1. Waarborgen

- 4.1.1. Grondwet
- 4.1.2. Verdragen
- 4.1.3. Overigen nationale wetgeving
- 4.1.3.1. Is de nationale wetgeving reeds aangepast aan het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof? Heeft de aanpassing van de overige nationale wetgeving aan de grondwet al plaatsgevonden?
- 4.1.3.2. Is de wetgeving die voorziet in de oprichting van de Hoge Raad voor de Rechterlijke Macht aangenomen?
- 4.1.4. Toezicht

4.2. Naleving en schendingen

Komen er nog steeds wijdverbreide en stelselmatige mensenrechtenschendingen voor in de DRC? Zijn deze mensenrechtenschendingen willekeurig? Zo niet, tegen wie zijn ze gericht? Wie begaan de mensenrechtenschendingen? Is het mogelijk om hiertegen bescherming in te roepen?

- 4.2.1. Vrijheid van meningsuiting
- 4.2.1.1. Hoe is de huidige positie van journalisten? Hebben er nieuwe incidenten met journalisten plaatsgevonden?
- 4.2.2. Vrijheid van vereniging en vergadering
- 4.2.3. Vrijheid van godsdienst
- 4.2.3.1. Zijn er vanuit de overheid acties ondernomen om de praktijken ten aanzien van kinderen die van hekserij worden beschuldigd tegen te gaan?
- 4.2.4. Bewegingsvrijheid
- 4.2.4.1. Kunt u aangeven of afgewezen en uitgeprocedeerde asielzoekers bij terugkeer problemen ondervinden?
- 4.2.4.2. Hoe kan men in het bezit komen van een kiezerspas?

- 4.2.5. Rechtsgang
- 4.2.6. Arrestaties en detenties
- 4.2.7. Mishandeling en foltering
 - 4.2.7.1. Op pagina 51 van het ambtsbericht d.d. december 2007 staat dat het wel eens voorkomt dat in de officiële gevangnissen gevangenen gefolterd worden. In niet officiële gevangnissen zou dit veelvuldig voorkomen. Komt het folteren van gevangenen nog steeds voor? Zo ja, in welke gevallen worden gevangenen gefolterd? Betreft dit een bepaalde groep gevangenen?
- 4.2.8. Verdwijningen
- 4.2.9. Buitengerechtelijke executies en moorden
- 4.2.10. Doodstraf

5. Positie van specifieke groepen

5.1. Vrouwen

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie van Congolese vrouwen in het algemeen ambtsbericht over de DRC van december 2007 te actualiseren en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

- 5.1.1. Hoe is de huidige positie van de vrouw in de DRC? Zijn er vorderingen geweest op het gebied van het tegengaan van discriminatie van vrouwen?
- 5.1.2. Bestaat voor vrouwen de mogelijkheid om aangifte te doen van en bescherming te vinden tegen (seksueel) geweld door derden of door overheidsfunctionarissen? Zo ja, is dit dan bij de autoriteiten of bij een andere instantie? Wordt deze mogelijkheid in het algemeen in de praktijk ook geboden?
 - 5.1.2.1. Geldt dit ook als de dader de echtgenoot is?
 - 5.1.2.2. Zo nee, kunnen vrouwen zich normaal gesproken elders in het land bij familie vestigen om zich aan het geweld te onttrekken? Wat is in dat geval de positie van de betrokken vrouw?
 - 5.1.2.3. Zijn er bepaalde gebieden in de DRC aan te wijzen waar (seksueel) geweld meer voorkomt?
 - 5.1.2.4. Is er een andere mogelijkheid om bescherming te krijgen?
 - 5.1.2.5. Zijn er opvangmogelijkheden (vanwege de overheid of particuliere instellingen) voor vrouwen die zich willen onttrekken aan het geweld?
 - 5.1.2.6. Kunt u cijfers geven van het (seksueel) geweld?
 - 5.1.2.7. Is er informatie bekend met betrekking tot het vervolgen van de daders?
- 5.1.3. Hoe is de positie van weduwen? Zijn er instanties die opkomen voor hun rechten of is er vanuit overheidswege aandacht gekomen voor hun positie?
- 5.1.4. Wat is de huidige situatie met betrekking tot vrouwenbesnijdenis (FGM)? Zijn er gevallen bekend van personen die veroordeeld werden wegens het toebrengen van genitale verminking?

5.2. Etnische groepen

Ik verzoek u informatie op te nemen over de positie van de verschillende etnische groepen in de DRC en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

- 5.2.1. Wat is de huidige positie van de Tutsi in de DRC? Is hun positie verbeterd, verslechterd of hetzelfde gebleven ten opzichte van de vorige verslagperiode? Is er sprake van dat Tutsi's het doelwit vormen van burgers dan wel autoriteiten? Is er sprake van een systematische, structurele en een georganiseerde discriminatie van Tutsi's in de DRC? Is er onderscheid naar gebied?
- 5.2.2. Is er sprake van voortdurend geweld tegen de Tutsi bevolking of andere Congolezen met een Tutsi-achtergrond?
- 5.2.3. Bestaan er daadwerkelijk wezenlijke verschillen tussen de veiligheidssituatie van Tutsi en Banyamulenge enerzijds en andere groepen en personen met een Tutsi morfologie anderzijds?
 - 5.2.3.1. Zo ja, wat zijn deze verschillen dan?
 - 5.2.3.2. Zo nee, van wie ondervinden de groepen en personen met een Tutsi morfologie problemen en waar bestaan de problemen uit?
- 5.2.4. Wordt bij de etnische afstamming bij Tutsi's in de DRC alleen gekeken naar de vaderskant of wordt deze ook verkregen als alleen de moeder Tutsi is? Uit welke bronnen blijkt dit?

- 5.2.5. Indien de afstammingslijn officieel alleen via vaderskant loopt, hoe wordt in de DRC in het dagelijkse leven tegen personen aangekeken die alleen een Tutsi moeder hebben?
- 5.2.6. In het algemeen ambtsbericht van december 2007 wordt gesproken over Banyamulenge en 'andere Tutsi-groepen'. Welke groepen worden hiermee bedoeld? Kunt u 'andere Tutsi-groepen' nader specificeren? Wat is de positie van personen behorende tot deze andere Tutsi-groepen? Wat is hun positie als zij zich in een ander deel van de DRC vestigen dan waar zij vandaan komen? Is het onderscheid tussen de verschillende Tutsi-groepen (nog) duidelijk voor de lokale bevolking?
- 5.2.7. In het ambtsbericht van december 2007 staat dat de Banyamulenge en andere Tutsi-groepen in Kinshasa de laatste jaren geen gevaar meer lopen. Is de situatie van de Tutsi's woonachtig in Kinshasa beter, slechter of hetzelfde gebleven in de verslagperiode? Kunt u, indien de situatie is verslechterd, incidenten noemen?
- 5.2.7.1. Hoeveel personen van andere Tutsi-groepen zijn in Kinshasa woonachtig?
- 5.2.8. Kunnen Banyamulenge en overige Tutsi-groepen bescherming krijgen van de autoriteiten?
- 5.2.9. Wat is de huidige positie van de Bambuti?

5.3. *Homoseksuelen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie van homoseksuelen in het algemeen ambtsbericht over de DRC van december 2007 te actualiseren.

5.4. *(Alleenstaande) minderjarigen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie en opvang van (alleenstaande) minderjarigen in het algemeen ambtsbericht over de DRC van december 2007 te actualiseren. Ook de informatie met betrekking tot straatkinderen en kindsoldaten verzoek ik u te actualiseren.

- 5.4.1. Zijn er overheidsinstellingen belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen in het algemeen en opvang van teruggekeerde alleenstaande minderjarigen in het bijzonder?
- 5.4.2. Wat is de stand van zaken van het door Nederland ondersteunde opvangcentrum Don Bosco?

5.5. *Dienstplicht en desertie*

Ik verzoek u de informatie omtrent dienstplicht en desertie in het algemeen ambtsbericht over de DRC van december 2007 te actualiseren.

6. **Migratieproblematiek**

6.1. *Migratiefactoren of -oorzaken*

Ik verzoek u hier een feitelijke beschrijving te geven van de ontheemden- en vluchtelingenstroom in en uit het land van herkomst.

- 6.1.1. Wat is de positie van ontheemden in de DRC? Wat is de positie van ontheemden afkomstig uit de Kivu's en Ituri - die geen Tutsi zijn, in gebieden onder controle van de Congolese autoriteiten? Kunt u aangeven hoeveel ontheemden zich in de DRC bevinden, eventueel naar provincie / regio?
- 6.1.2. Hoe zijn de levensomstandigheden van ontheemden in de DRC? Hoe is hun veiligheidssituatie, liefst per provincie? Krijgen de ontheemden ondersteuning van overheidswege en / of van de internationale gemeenschap?

6.2. *Opvang in de regio*

- 6.2.1. Zijn er landen in de regio waar uit de praktijk blijkt dat vluchtelingen worden opgevangen? Zo ja, wat is de feitelijke situatie in deze landen?

6.3. *Terugkeer van (ex)asielzoekers*

- 6.3.1.1. Welke documenten zijn nodig voor het verkrijgen van een Laissez-Passer?

6.4. *Beleid andere westerse landen*

- 6.4.1. Kunt u weergeven welk toelatings- en terugkeerbeleid wordt gevoerd door andere westerse landen ten aanzien van (afgewezen) asielzoekers uit de DRC?

6.5. Activiteiten internationale organisaties

6.5.1. Kunt u beknopt weergeven wat de activiteiten zijn van relevante internationale organisaties ten aanzien van het land van herkomst?

6.5.2. Kunt u aangeven wat het standpunt is van de UNHCR t.a.v. terugkeer van afgewezen asielzoekers uit de DRC?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Bureau Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens deze,
Het hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,
Namens deze,

G.F. Hendriks (Directeur Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling)